Ч. 229 Четвер 13 (25) жовтня 1894. Рік IV.

Виходить у Львові що дня (крім неділь і гр. кат. сьвят) о 5-ій годині по полудни.

Редакция і Адміністрация: улиця Чарнецкого ч. 8.

Письма приймають ся лиш франковані.

Рукописи звертають ся лиш на окреме жадане і за зложенем оплати почтової.

Рекламациї незапечатані вільні від оплати почтової.

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додаток до „Ґазети Львівскої“.

Передплата у Львові в Адміністрациї „Ґазети Львівскої“ і в ц. к. Старостввах на провинциї:
на цілий рік зр. 2·40
на пів року зр. 1·20
на чверть року „ —·60
місячно . . . „ —·20
Поодиноке число 1 кр.

З почтовою пересилкою:
на цілий рік зр. 5·40
на пів року зр. 2·70
на чверть року зр. 1·35
місячно . . „ —·45
Поодиноке число 3 кр.

Закон о відпочинку недільнім.

На послїдній засїданю Палати послів предложило правительство закон о недільнім відпочинку слїдуючого змісту:

Арт. 1. В неділю має спочивати вся промислова робота. — Арт. 2. Спочинок недільний має зачинати ся найпізнїйше о 6 год. рано кождої неділї, і то рівночасно для всеї челяди кождого заведеня промислово а тревати найменше 24 годин.

Арт. 3. З постанови в арт. 1 виняті: 1) Очищуване льокалів і приладів до роботи промислової та заходи около того, щоби удержати дальше правильний рух роботи в будні дни без нарушеня руху і шкоди для житя і здоровля; — 2) потрібне стережене заведеня промислового; — 3) роботи в справі інвентури; — 4) хвилеві роботи, котрі годї відложити, а котрі мусять бути виконані зі взглядів публичних особливо же зі взглядів публичної безпечности.

Арт. 4. Промисловцї, котрі уживають в неділю робітників до робіт, наведених в арт. 3., суть обовязані зробити спис, в котрім були би для кождої неділї списані робітники, заняті при роботї, місце і час, а також рід предпринятої роботи. Той спис треба на жадане предложити власти промисловій та інспекторови промисловому. Що до згаданих в арт. 3, точка 4 робіт, єсть власти тель заведеня промислового обовязаний повідомити власти промислові, що хоче брати ся до роботи, заким ще до неї возьме ся.

Арт. 5. Коли згадані в арт. 3 під 1, 2 і 4 роботи тревають довше як чотири години або стоять робітникам на перешкоді ходити на богослужене, то властителї заведень промислових суть обовязані увільнити кождого із тих робітників що третої неділї від роботи на повних 36 годин, або що другої неділї бодай на час від 6 год. рано до 6 год. вечером. Коли-ж наведені в арт. 3 під 1, 2 і 4 роботи не стоять робітникам на порешкоді в ходженю на богослужене, але тревають довше як три години, можна дати робітникам серед тиждня 24 годин відпочинку, замість згаданого в першім уступі відпочинку.

Арт. 6. Міністер торговлї в порозуміню з міністром справ внутрішних і міністром віроісповідань і просьвіти єсть уповажнений дозволити в дорозї розпорядженя роботу промислову також і в неділю при поодиноких категориях промислу, при котрих для самої їх натури не дасть ся зробити перерви і не можна роботи відложити, або при котрих рух в неділю єсть потрібний зі взгляду на щоденні або в неділю особливо виступаючі потреби людности або публичного руху. В промислї, котрий веде ся без перерви, а при котрім дозволяє ся роботу і в неділю, треба обмежити недільну роботу лиш на то, що стоїть в безпосередній звязи з непреривностию роботи, а прочі дозволені роботи зменшити, всї же инші роботи, як роботи приготовляючі або роботи побічні і помічні таки зовсїм застановити. Управильнене дозволених робіт в неділю в тих заведенях і установлене условий, під котрими они дозволяють ся, видає ся однаково для всїх заведень того рода і з увзглядненем постанови в арт. 5 що до заступного дня відпочинку. Дотичні постанови треба умістити в порядку роботи взглядно прибити їх в льокалях, де веде ся робота, в мовах уживаних в краю.

Арт. 7. Коли при поодиноких промислах продукцийних, котрих виконуване зі взгляду на заспокоєнє щоденних або недільних потреб єсть конечне, треба увзглядняти ще й переважно місцеві, від звичаїв і обичаїв зависимі відносини, то можуть дотичні міністерства поручити політичним властям краєвим, щоби они розслїдили і установили потрібні вимки з приписів о спочинку недільнім. Дотичні промисли треба навести в розпорядженю, маючім видати ся на основі арт. 6. При установлюваню вимок для сих промислів, котре для поодиноких громад або місцевостий може всїляко наступити, треба зважати на постанову в арт. 5 що-до дня відпочинку. Дотичні постанови треба також вписати до порядку роботи і вивісити в льокали, де веде ся робота, в мовах уживаних в краю.

Арт. 8. В промислї торговельнім єсть дозволена робота недільна що найбільше на шість годин. Години, в котрих має бути дозволена робота, мають установити політичні власти краєві по вислуханю дотичних громад і товариств. В поодиноких недїлях, в котрих місцеві відносини вимагають ширшого руху торговельного, як в часї Різдвяних сьвят, в день патронів краю і т. п., можуть краєві власти політичні по вислуханю громад і товариств збільшити число годин, дозволених для руху торговельного аж до десять годин. Так само можуть краєві власти політичні, увзглядняючи місцеві відносини, і по вислуханю громад і товариств збільшити число годин аж до десять для всїх неділь, або для неділь в певних порах року в цїли продажи предметів призначених на жертви в місцях відпустових, відтак артикулів поживи в місцях прогульковних, на двірцях зелїзниць і т. д. Установлене годин,

Недуга ниркова.

(Конець.)

Вже знаємо, як виглядають нирки збільшого: одна часть, з краю має в собі покручені рурочки мочеві, в другій части, стрижіни, сполучають ся ті рурочки по кілька в одну грубшу і творять разом 8 до 15 вязаночок, котрі при кінци сполучають ся ніби в бородавочку, з котрої моч скапує до мішочка ниркового. Придивім же ся тепер докладнїйше, як виглядають ті рурочки мочеві.

Кожда рурочка мочева зачинає ся в нирцї в тій части з краю, що зве ся коринкою, маленькою головкою, званою міхурцем або тїлочком Мальпіґія (від імени славного італїяньского ученого). В тім міхурци есть в середині трохи згрубіле місце, т. зв. ниркове зернятко. Той міхурець виходить короткою і вузкою шийкою в трохи ширшу рурочку, котра крутить ся і ве ся аж до тої части, що зве ся стрижінем. Прийшовши до тої границї, де кінчить ся коринка а зачинає ся стрижінь, рурочка стає зараз дуже тоненька, входить в стрижінь, іде в нім вже просто а відтак загинає ся та іде знову назад до коринки, тут крутить ся знову і наконець ще раз загинає ся і вертає знову до стрижіня, де лучить ся зількома другими рурочками в одну більшу. Кілька таких рурочок лучать ся в одно пасмо, а кілька пасем знов в одну вязаночку. В головочцї мочевої рурочки сходять ся тонесенькі судинки, що приводять сюди кров і відводять єї назад і тут тогди пересякає часть води разом з мочивом, всїлякими родами солий, цукром і т. д. до рурочки та сплиεає по ній яко моч насамперед до мішочка ниркового, а звідси до проводу мочевого і міхура аж наконець виходить зовсїм з тїла.

Тепер вже знаємо докладно будову і значінє нирок в людскім тїлї. Для лїпшого зрозуміня ниркової недуги мусимо ще дещо сказати про поживу чоловіка. Щоби людске тїло могло жити, віднавляти ся і рости, треба єму конче білковини. Білковина розпущена знаходить ся н. пр. в яйци і зварена скипає ся она і дає білок. Білковина знаходить ся в молоцї, крови, мясї і яйцях, в муцї, горосї, бобі і фасолях та ваагалї в ростинах. Найбільше білковини добуває собі людске тїло з ростинної поживи. Білковина розпускає ся в жолудку і кишках а відтак входить в кров, котра єї розпроваджує по цїлім тїлї і тим способом відживляє єго. Від білковини стає тїло чоловіка повне і набирає сили; противно же, коли єму не стає білковини, оно марнїє дуже борзо і чоловік тратить силу.

Анґлїйский лїкар Брайт (Richard Bright, прибочний лїкар королевої Вікториї, помершиий в 1858 р.) вислїдив, що кровоносні судинки (жилочки), котрі в нирках окружають рурочки мочеві, ослабають иноді від чогось і тогди замість випускати до нирок лиш саму моч, випускають до них з крови білковину. Чоловік тогди нездужає, спадає дуже з тїла і ослабає. Недугу сю названо длятого після імени того, що вислїдив єї, недугою Брайта, також нефрітіс або запальною недугою нирковою. Остре запалене нирок буває дуже часто наслїдком дифтериї і холери, сильного перестудженя, потовченя ся в тім місци, де лежать нирки, або наконець того, коли хтось уживає сильного лїку, котрий би гнав моч. Недуга ся розпочинаєсь тим, що чоловік дістає дрожи, відтак горячки і блювоти та болів в тім місци, де лежать нирки, отже в обох лядвях, т. є. по обох боках крижів. Дальше пре недужого мочити, а моч єсть мутна темно-червона і богато в ній білковини. Коли моч з такого недужого заварити, то она аж згусне, бо білковина в ній скипить ся. В дальших наслїдках сеї недуги чоловік зачинає пухнути, дістає в лици, в руках і ногах водної пухлини. Пухлина приходить з того, що моч не відходить з чоловіка, бо рурочки мочеві в нирках позатикали ся. Коли недуга щасливо кінчить ся, то моч зачинає відходити а з нею і той слиз, що позатикав був рурочки, білковини в мочи стає чим раз менше, пухлина щезає і недужий приходить знову до сил. В нещасливих случаях наступає через то, що моч а з нею і всї шкідливі тїлу творива не можуть відходити, затроєнє крови. Мочиво, ко-

підчас котрих недільна робота в промислі торговельнім може бути дозволена, може для всіляких галузий торговлі, для поодиноких громад і частий громади наступити всіляко. При установлюваню треба звважати на час, призначений для ранішного богослуженя. В годинах, в котрих недільна робота в промислі торговельнім не єсть дозволена, мусять бути всї крами позамикані.

Арт. 9. В промислі торговельнім, в котрім занятим при роботї людем не можна без перерви дати відпочинок недільний від 12 год. полудня аж до отвореня льокалю в слідуючім дни, треба тих людий на переміну увільняти на цїлий день що другої недїлї, або коли-б то не дало ся, признати в тиждни пів дня відпочинку.

Арт. 10. О скілько після постанов арт. 8. рух в промислі торговельнім має в недїлю спочивати, не вільно також і тим властителям промислу торговельного, що не держать робітників виконувати роботи промислової, взглядно отвирати своїх крамів.

Арт. 11. Приписи о недїльнім відпочинку в промислі торговельнім відносять ся також і до признаного промислови продукцийному права продажи своїх товарів, о скілько та продаж не буде управильнена після арт. 6. взглядно 7, а відтак також і до розносної торговлї.

Арт. 12. Видавані краєвими властями полїтичними на основі арт. 7 і 8 приписи мають при кінци кождого кварталу предкладати ся міністрови торговлї до відомости, котрий в порозуміню з другими міністрами може їх змінити.

Арт. 13. В дни сьвяточні треба робітникам з увзглядненем їх віроісповіданя дати потрібний час, щоби они могли піти на богослуженє.

Закон сей стає правосильний в три місяцї по єго оголошеню а провини против єго постанов будуть карати ся після постанов ординациї промислової.

Перегляд політичний.

На нинїшнім засїданю Палати послів мають словеньскі і італїяньскі посли інтерпелювати в справі розрухів в Пірано ізза написий в двох мовах на будинках соймових. Напись словеньску усунено а вивішено лиш італїяньску. Коли оногди прийшло войско до Пірано, то людність була так розлючена, що хотїла єму ставити опір.

На вчерашних зборах виборців у Відни заявив ся проф. Зіс против загального права голосованя, але признав потребу реформи виборчої. Пос. Зісови ухвалено вотум довіря.

З Петербурга доносять, що в пятницю відбуло ся надзвичайне засїданє ради державної, на котрім вела ся нарада над теперішною ситуацією і над манїфестом в справі наслїдства престола.

Княгиня Алїсия, суджена царевича, приїхала вже до Ливадиї. Причина прискореня вінчаня, як доносять до берлиньского Tageblatt-у, лежить не так в недузї царя як в постанові домашного закона з часів царя Павла I., в котрій сказано, що наслїдник престола мусить оженити ся в 21 р. житя, бо инакше не може стати царем. При вступленю на престол мусить зараз бути іменований і наслїдник престола, котрому войско і урядники мусять так само як і цареви складати присягу а се єсть причиною, що евентуальним наслїдником престола має стати вел. кн. Михайло.

В станї здоровля царя нема нїякого поліпшеня; оногди дістав він якогось атаку корчевого.

Новинки.

Львів дня 24 жовтня.

— **Запомоги на цїли наукові і артистичні.** З буджету Мінїстерства просьвіти на р. 1895 виймаємо кілька позиций видатків, що обходять наш край. На артистичну прикрасу краківского університету призначено 10.000 зр. яко другу рату. На купно дому Матейка в Кракові 5000 зр. На медичний факультет у Львові 50.000 зр., на музей анатомічний 2000 зр. На уряджене і робітню в політехнїцї львівскій 1.635 зр. На ґімназиї: в Новім Санчи 2.200 зр., в Перемишли 2000, в Яслї на будову 5000 зр., на будову ґімназиї в Перемишли 20.000 зр. На школи фахові: в Глинянах 800, в Косові 600, Корчинї 600 зр., Стипендиї в Коросні 315 зр., в Косові 158 зр.; на уряджене школи виробів з дерева в Коломиї 2500 зр.; на варстат в Камінці струмиловій 800, в Станїславові 900, Грималові 1200. Стипендиї для Камінки струмилової 158 зр., для Станїславова 315. зр.

— **Доходи зелїзниць державних.** За час від 1 сїчня с. р. до 30 вересня с. р. заробили наші зелїзницї державні за перевіз осіб 56,625.871 зр., а за перевіз товару 52,400.488 зр., значить о 4 міліони і чверть більше, як торік в тім самім часї.

— **Шістьдесять тисяч** зр. з льотериї львівскої вистави виграло не праґске товариство жіноче, лише якийсь Нїмець з міста Боцен в Тиролї. — Другу виграну (брилянти за 10.000 зр.) виграла бідна вдова Кальгамова з Ньюмаркт в горішній Австриї, котра купила той льос у Відни. Тому, що вдова брилянтів не хотїла, то її післали 9000 зр. готовими грішми.

— **В заведеню Оссолиньских у Львові** було сего року книжок 93.550, атлясів і мап 1892, рукописий 3601, автоґрафів 2851, дипльомів 1174, рисунків 25.638, образів 879, медалів штук 4237, монет старинних, середновічних і нових 17.513, крім збірки польских банкнотів, музеальних річий і з доби передісторичної. За цїлий 1893/4 рік користало з бібліотеки заведеня до 14.000 осіб, а оглянуло збори 4281 осіб.

— **Руский Сокіл у Львові.** Загальні збори товариства „Сокіл" у Львові, відбудуть ся дня 7 падолиста 1894 о годинї 3-ій по полудни в хатї товариства (ул. Підвале ч. 7). Порядок дневний: Вступне слово голови Нагірного. Справозданє справника Лаврівского і скарбника Хойнацкого. Справа строю і справа зміни §§ 15, 18 і 22 устава. Внесеня членів. Видїл взиває всїх пп. членів, щоби до д. 3-го падолиста 1894 заплатили вкладки, бо після § 1. порядку дїяльности лиш тогдї мають вступ на загальні збори, єсли заплатили вкладку за падолист с. р. — Вправи в борбницї розпочинають ся дня 1 падолиста 1894. Оплата місячна установлена для членів 25 кр., для нечленів (учеників) 2 корони. Вписуватись можна в канцеляриї товариства що день від години 6. вечером. Курс ґімнастики для пань і учениць розпочинає ся дня 15 падолиста 1894. Оплата місячна установлена для учениць, дїтий членів 2 корони, для нечленів 4 корони. Панї, котрі вступлять в члени товариства, не платять нїякої оплати за науку, кромі місячної вкладки 1 корони.

— **Многонадїйний молодець.** Недавно виключено за лихву зі всїх середних шкіл 13-лїтного хлопця, ученика одної з ґімназий львівск., сина богатого львівского банкіра. Позичав він своїм товаришам дрібні квоти на цукорки і т. п. і брав від них в застав книжки та числив собі відповідний процент. Ученик той є з роду жид.

— **Гербата подорожіє.** Часописи петербурскі доносять, що з причини хиньско-японьскої війни подорожіє гербата, котра сего року мала і не зародити.

— **Катастрофа в копальни Анина.** Дня 20 с. м. досьвіта в місцевости Анина на Угорщинї,

---

тре, як вже знаємо, єсть сильною отруєю, збирає ся в тїлї в чим раз більшій скількости, входить в кров і тогди настає затроєнє мочивом або по лїкарски уремія. Недужий в такім случаю дістає сильного болю голови, млоєня і блювоти, не може спати, тратить притомність, дістає епілєптичних корчів а вслїд за тим дуже часто і умирає.

Коли возьмемо тепер під розвагу сї ознаки недуги Брайта і порівнаємо їх з тим, що стало доси звістно про недугу царя Александра, то й нема сумнїву, що він нездужає на сильну недугу запаленя нирок. Просимо собі лиш то пригадати, що ще коли він був в Біловежи і Спалї, розійшлась була чутка, що він кілька разів зімлїв; тепер же надходять вісти, що він не може спати, що дуже спав з тїла і змарнїв, що сили єго опустили і ноги попухли. Ординуючі лїкарі признають тепер навіть, що у него показали ся вже були ознаки загроєня мочивом. Був то отже вже дуже грізний стан недуги, а хоч тепер кажуть, що затроєнє мочивом щасливо усунено, то все-таки недуга не перестала ще бути грізною, тим більше, що до неї прилучила ся ще одна небезпечна ознака.

Зараз в перших днях, коли пішла чутка про небезпечну недугу царя, говорено також, що серце у него зачало неправильно дїлати а в наслїдок того, що один мушкул єго почав збільшати ся. А то річ ось така: Брайт доказав, що причиною нирковох слабости єсть якась зміна в самих нирках. Дальші розслїди однакож виказали, що на ниркову слабість складає ся цїлий ряд якихсь хоробливих змін в орґанізмі чоловіка. Берлиньский учений др. Травбе виказав, що коли проявить ся в серци якийсь хоробливий стан, то він впливає і на нирки, а на відворот, хоробливий стан нирок впливає і на серце. А позаяк серце єсть реґулятором цїлого обігу крови в людскім тїлї, то річ очевидна, що недуга нирок може викликати розстрій в цїлім орґанізмі. В недузї нирковій можуть отже бути такі хвилї, коли недужому може хвилево й полекшати, але можуть і в обігу крови настати такі зміни, на котрі і найздібнїйший лїкар не знайде ради.

Щоби отже в нирковій недузї недопустити до сумних наслїдків, треба єї вже в самім початку уважати за тяжку і робити, що лиш можна, щоби не допустити до єї розширеня ся. З того виходить та наука, що скоро лиш хтось зміркує, що занедужав на нирки, не повинен нїяк спускати ся на домашні лїки, такі як н. пр. яловець або петрушка, котрі мають на цїли гнати моч, лиш повинен зараз удати ся до лїкаря о пораду, бо в противнім случаю може дуже легко сам себе в гріб загнати. Коли-ж на разї трудно о поміч лїкарску, то треба, щоби недужий передовсїм положив ся, щоби живив ся лиш легкими стравами головно же самим молоком або легко чим засипаним, курятиною і білим хлїбом; чаю і кави пити не можна. Добре єсть також брати теплі купелї а потім легко натирати ся або завивати ся у вовнянні коци.

Запаленє ниркове, особливо тогди, коли походить з перестуди, з перемокненя, з мешканя у вогких і студених домах та з піяньства може тягнути ся не лиш цїлими місяцями, але й цїлими роками, ба цїлими десятками лїт. Чоловік ходить з тою недугою і сам по собі не може єї зміркувати, аж тогди, коли вже страшно винидїє і коли показуєсь водна пухлина. Єсть то хронїчне запаленє нирок. В наслїдок того, що чоловік безустанно випускає з себе з мочею білковину, стає малокровний і тратить сили. Чоловік такий буває дуже блїдий, лице у него як би налите, він марнїє чим раз більше і жалує ся на велику утому; наконець зачинають єму пухнути повіки, відтак чиколонки, ба й цїлі ноги та напухають так, що стають як колоди. Не рідко буває, що при хронїчнім запаленю нирок чоловік слабне на очи, недовиджує, ба, може й зовсім осліпнути. Дальше може прилучити ся до сеї недуги розстрій в травленю, короткий віддих, дихавиця, розширене серця і зменшене мочи, а коли моч таки зовсім перестане відходити, тогди може настати затроєнє мочивом, а в слїд за тим і смерть. Недужі на хронїчне запаленє нирок повинні стерегти ся перестуди, не виходити в слоту або вечером на двір і не мешкати у вогких та студених помешканях. Дальше повинні вистерігати ся всего, що без потреби збільшає дїланє серця, особливо же не пити горівки, кави і чаю, та здержати ся від тяжкої фізичної і духової працї. Утрату білковини треба заповняти легко стравною і обильною в білковину поживою, як: яйцями вареними на мягко, печеним мясом, потравкою, молоком і огородовиною; найлїпше пити через кілька недїль молоко і маслянку. Страв не треба приправляти нїяким

склала ся нещасна пригода з причини неосторожности одного робітника. Вже розсліджено, що сорок робітників погибло в закопі; 26 трупів уже виняли, а 14 находить ся в горіючім закопі. Всїх робітників було в копальни 300; з них других сорок є смертельно покалїчених. Найбільше робітників погибло від диму, котрий задушив їх.

— **На ловах** в Старім Бірку, власности барона Брувицкого, начальник суду з Тичива п. Яблоньский ранив смертельно дика, так, що той повалив ся на землю. Лїсничий Фоґельґезанґ зблизив ся до зраненого дика, переконатись, чи добре постріленпий. Тогдї ранений смертельно звір, добуваючи останків сил, кинув ся на лїсничого, покалїчив его в обі ноги і відгриз ему малий палець лївої руки. Дика добили, а лїсничого відвезли до шпиталю в Ряшеві.

— **Огнї.** Дня 17 с. м. вибух пожар серед села Мизуня в саме полудне, коли люди були на ярмарку в Долинї і знищив чотири селяньскі загороди. Наколи би не огнева сторожа барона Попера, котра з цїлою енерґією зльокалїзувала огонь, могла би була пійти з димом цїла середина села по причинї сильного вихру і недостатку людий. Задля недогляду місцевої сторожі повстав з недогарків на друрий день новий огонь і спалив ще одну загороду. І на сей раз надоспіла знов сторожа бар. Попера та не допустила до більшого нещастя. — Дня 24 вересня около 10-ої години рано вибух ненадійно огонь на греко-кат. приходстві в Надорожнім в повітї товмацкім. В одній хвили стояла в полуміни шопа і три стирти сїна. Від сего огня почали ґоріти і сусїднї будинки начальника громади з цїлим сегорічним припасом збіжа. Огонь був сильний і страшний, але его не допущено до прочих будинків приходских, хоч сильний вітер ніс як раз горючі сніпки на ті будинки. Велике число людий обсїло будинки і хоч полумінь і спека доскуляли їм, не опустили даків і де лише почало тлїти, зараз гасили. Візвано огневу сторожу з Товмача, а крім того прибув і товмацкий дїдич з своїм повномічником та прислав свої бочки і сикавки, так, що около 10-ої години в ночи удало ся пригасити огонь. Таким чином згоріла з асекурованих будинків лише одна шопа. Про сей огонь повідомлено зараз товариство „Днїстер“ і оно вже третої днини зліквідувало всю шкоду і не тілько що виплатило цїлу асекуровану квоту, але дало ще й 20 зр. за успішний ратунок прочих будинків, що людям дуже вподобало ся.

— **Львівскі новинки.** Аґент полїциї п. Шпанґ зловив вчера коло костела Єзуїтів Файвеля Лїнденбавма, котрий перешукував чужі кишенї. Той промисловець приїхав з Черновець і зараз заопікувала ся ним полїция, давши ему безплатне удержане в арештах полїцийних. При нїм найдено нотатку з прізвищем одного знаного злодїя львівского і золотий перстень вінчальний. — Пополудни прийшов на стацию ратункову Самуель Гитник, котрому приятель розбив голову сифоном. — Марию Вайнгар стрінуло таке нещасте, що єї милий Марко Левандовский покинув. Отже за таку зраду Мария розбила передвчера свому милому голову каменем і з великим жалем в серци пішла до арешту міркувати над невдячностию сего сьвіта.

— **Скупар.** В Парижи жив годинникар Жілїєн при одній улици на 5 поверсї. Вже з тиждень не виходив з хати і тому полїция вислала урядника розбити двері до хати годинникаря. Урядник отворив двері і побачив дуже немилу річ: 68-лїтний скупар Жілїєн, що мешкав від 32 лїт у своїй комнатї, лежав на купах ріжних предметів, а щурі гризли его і навіть не злякали ся прихожого урядника. В хатї найшов урядник 300.000 франків в паперах і 12.000 франків, завинених у стару ґазету.

Штука, наука і лїтература.

Львів 23 жовтня: пшениця 6·25 до 6·75 жито 4·75 до 5·25; ячмінь броварний 5·— до 5·75; ячмінь пашний 4·— до 4·25; овес 5.— до 5·40; ріпак 8·75 до 9·25; горох 5·— до 7·50; вика 4·50 до 5·—; насїнє льпянне —·— до —·—; сїмя —·— до ——; біб —·— до —·—; бобик 4·— до 4·50; гречка —·— до —·—; конюшина червона 45·— до 54·—; біла 60·— до 80·—; шведска —·— до —·—; кмен —·— до —·—; аниж —·— до —·—; кукурудза стара —·— до —·—; нова —·— до —·—; хміль 25·— до 40·—; спіритус —·— до —·—

ТЕЛЄГРАМИ.

Відень 24 жовтня. Є. Вел. Цїсар надав уступившому турецкому амбасадорови Цїя-паша велику ленту ордера сьв. Стефана. — Сербский король зробив візиту Мінїстрови ґр. Кальнокому, але не застав єго дома.

Петербург 24 жовтня. Цар спав трохи лїпше, але апетит у него слабий, сили і дїланє серця не полїпшили ся, а опухлина збільшила ся.

Петербург 24 жовтня. Вінчанє наслїдника престола має відбути ся нинї по полудни о 2 годинї.

Будапешт 24 жовтня. В комісиї фінансовій заявив мін. Гієронімі на дотичне питане, що правительство не мало нїколи наміреня розвязати в найблизшім часї парлямент.

Рух поїздів зелїзничих

важний від 1 мая 1894, після львівск. год.

Відходять до

	Поспішний		Особовий			
Кракова	3 00	10·46	5·26	11·11	7·31	—
Підволочиск	6·44	3 20	10 16	11·11	—	—
Підвол. Підзам.	6·58	3·32	10·40	11·33	—	—
Черновець	6·51	—	10·51	3·31	11·06	—
Стрия	—	—	10·26	7·21	3.41	7·46
Белзця	—	—	9·56	7·21	—	—

Приходять з

Кракова	3 08	6·01	6·46	9·36	9·36	—
Підволочиск	2·48	10·06	6·21	9·46	—	—
Підвол. Підзам.	2 34	9·49	9·21	5·55	—	—
Черновець	10 16	—	7·11	8.13	1·03	—
Стрия	—	—	9·23	9·10	12·46	2·38
Белзця	—	—	8·24	5·21	—	—

Числа підчеркнені, означають порунічну від 6 год. вечером до 5 год. 59 мін. ран

В інформацийнім бюрі ц. к. австр. зелїзниц державних у Львові ул. Третого Мая ч. 3. (Готель Імперіяль) продає ся білєти полосові і окружні, пляни їзди і тариф у форматї кишеневім і дає ся інформациї в справах тарифових і перевозових. У тім бюрі, а також у такім самім бюрі у Відни (I. Johannengasse 29) уділяє ся устних або письменних пояснень в справах служби на ц. к. австр. зелїзницях державних. О скілько підручники зі звалають, можна также засягнути інформаций що до решти австро-угорских і заграничних зелїзниць.

Час подаємо після годинника львівского він різнить ся о 35 мінут від середно-европейского (зелїзничого): коли на зелїзници 12 год., то на львівскім годиннику 12 год. і 35 мін.

— **У Львові** виходять ті лїтературні часописи і вістники: **Зоря,** ілюстроване письмо лїтературно-наукове, 72 аркушів друку на рік, коштує 6 зр. у Львові, ул. Академична ч. 8. — **Дзвінок,** ілюстроване письмо для науки і забави руских дїтий і молодежи; 36 аркушів друку, 5 зр. у Львові ул. Чарнецкого ч. 26. — **Правда,** місячник полїтики, науки і письменьства, около 60 арк. друку, 5 зр. у Львові ул. Академічна ч. 8. — **Житє і Слово,** вістник лїтератури істориі і фолькльору; 60 аркушів друку 5, зр. у Львові, ул. Глубока ч. 7.

Нові книжки! Кобзар Т. Шевченка, критичне виданє в гарній оправі з пересилкою 5 зр. **Записки** тов. ім. Шевченка, 4 томи по 1 зр. — **В. Чайченка:** Твори прозаічні ч. І. 80 кр. ч. II 60 кр. ч. III. 80 кр.; Під хмарним небом, поезиї ч. I. 1 зр., З народного поля, поезиї ч. II. 60 кр. — **Сибір** О. Кенана ч. I. II. 1·20 зр. — **Пролїсок,** збірник поезий Павла Граба ч. I. 20 кр.— **Словар** рос.-укр. ч. I. Уманця і Спілки, 2·50 зр.— Твори ч. I. Трохима **Зїньківского** 1 зр. — Лесї Українки і М. Стависького: Книга пісень **Гайного** 80 кр.; Л. Українка: **На крилах пісень,** поезиї 60 кр. — Ол. Колеси „про Юрия **Федьковича**“ 20 кр. — **Пани і люди,** повість Левенка 80 кр. Єго-ж **„Солдатский розрух“** 10 кр. Історичну бібліотеку і всї вичислені книжки можна купити в книгарни тов. ім. Шевченка у Львові, при ул. Академічній ч. 8.

За редакцию відповідає Адам Креховецкий.

острим корінем. Коли-б показала ся пухлина, то добре єсть купати ся в горячій водї, а відтак завивати ся в теплі вовняні коци.

Коли жиласта плївка на нирках або їх припонки ослабнуть, то одна або й обі нирки можуть висувати ся із свого первісгного місця та що раз на инше місце пересувати ся. Такі нирки називаємо „ходячими“. На ходячу нирку нездужають люди найбільше у віцї межи 25 а 40 роком. Найчастїйше ходить права нирка у жінок, котрі в поясї дуже стискають ся або вже кількоро дїтий привели на сьвіт. Але ся недуга може походити також і від тяжкої роботи, від підношеня великих тягарів, частої блювоти і кашлю та від удару в місце, де суть нирки. Часто буває, що ходяча нирка не робить чоловікови нїякого болю. Иншим разом жалують ся недужі, що їх в животї так щось болить, як би їх там щось сїпало; они бувають загально розстроєні, дістають болю голови, бувають роздразнені і т. д. Ті ознаки їх недуги показують ся особливо тогди, коли они живо рушають ся н. пр. танцюють, скачуть або їздять верхом; коли-ж положать ся, то все то десь щезає. Але буває і так, що ходяча нирка десь замотає ся, а тогди недуга стає дуже тяжкою. Чоловік дістає тогди так страшного болю, шо ледви може витримати, на него виступає студений піт, приходить блювота, студена дрож, а недужого бере ся якийсь великий страх. Сю недугу може розпізнати лиш лїкар; він досмотрить ся вандруючої нирки як би якогось напухлого боляка, котрий дає ся пересувати. Порада на то єсть така, що лїкар старає ся звести ходячу нирку знову на своє давне місце і придержати єї там відповідними бандажами. В дуже тяжких випадках можна лиш через операцию звести нирку на єї місце.

На сїм могли би ми закінчити, бо то суть ті три роди недуги нирок, про котрі в послїдних часах найбільше говорено, а ми їх вже достаточно пояснили. Однакож годить ся тут при нагодї згадати ще про два роди недуг ниркових, про котрі досить часто можна чути. Нераз кажуть, що в нирках творять ся камінчики, котрі викликують страшенний біль. Звідки-ж може взяти ся в нирках камінчик? Коли моч має в собі богато мочива, то буває нераз так, що мочиво і инші творива в мочи причіпають ся до грудочок слизу або крови в нирках, цїпенїють разом з ними і осїдають верствами або в мішочку нирковім або виходять з него і застрягають у проводї мочевім, або наконець дістають ся аж до міхура мочевого, ростуть тут дальше і доходять иноді аж до величини курячого яйця. Коли они утворять ся в нирках, то викликують кольку, котра уступає аж тогди, коли ті камінчики випливуть разом з мочию. Наконець може бути ще такий випадок, що нирки внаслїдок хоробливого стану морщать ся і стають о половину менші, а недужий пухне тогди цїлий і гине.

І Н С Е Р А Т И.

Без бляґи!

Найдешевше, накористнійше, тревало і елеґантско убирати ся можна лише в славній з дешевости і форемного крою першої віденьскої філії

Віктора Тірінґа і Братів

Лише ул. Ягайлоньска ч. 2.

у Львові.

Всяка конкуренция виключена.

77

ГАЛИЦКИЙ БАНК КРЕДИТОВИЙ

почавши від 1 лютого 1890 поручає

4% Асигнати касові

з 30 дневним виповідженем

3½% Асигнати касові

з 8 дневним виповідженем, всїже знаходячі ся в обігї

4½% Асигнати касові

з 90 дневним виповідженем, будуть опроцентовані почавши від дня 1 мая 1890 по 4 проц. з дневним терміном виповідженя.

Львів, дня 31 січня 1890. 41 Дирекция.

Бюро оголошень і дневників

приймає

ОГОЛОШЕНЯ

до всїх дневників

по цїнах ориґінальних.

Інсерати

(„оповіщеня приватні“) як для „Народної Часописи“ так також для „Ґазету Львівскої“ принимає лиш „Бюро Дневників“ **ЛЮДВИКА ПЛЬОНА**, при улици Кароля Людвика ч. 9, де також знаходить ся Експедиция місцева тих ґазет.

Урядовий вказ виграних льос при тягненю Льотериї загальної В ставі краєвої у Львові 1894 р. вис лає франко по надісланю 10 кр. бюро дневників і оголошень Людви Пльона, Львів. 81

С. Спітцер у Відни

поручає

Товари камінні і шамотові.

Плити білі і кольорові. — Насади коминкові. Комплетні урядженя для стаєн і обор.

На жадане висилаємо катальоґи.

Заступники для Галичини і Буковини

Гамель і Файґель

у ЛЬВОВІ, улиця Коперніка число 21.

С. Кельсен у Відни

поручає

Кльосети з перепливом води і без того. — Рури кльосетові. — Каналові насади з патентовим замкненем. — Збірники на воду. — Комплетні урядженя купелеві. — Вентілятори. — Прибори до водотягів, як також рури ляні і ковані. — Помпи, фонтани і всякі арматури.

Заступники для ГАЛИЧИНИ і БУКОВИНИ

Львів ГАМЕЛЬ і ФАЙҐЕЛЬ Коперніка 21.

На жадане висилає ся катальоґи.

Бюро дневників і оголошень **Л. Пльона** у Львові

улиця Кароля Людвика число 9, приймає

абонамент на всї дневники по цїнах ориґінальних.

З друкарні В. Лозиньского під зарядом В. І. Бебера.